הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהָגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קע

דברכות (ס״ י״ח)). (ז) וְהָנֵי מִילֵי לִשְׁתּוֹת, אֲבָל לְאָכֵל נוֹטֵל אֲפִלּוּ בַּחוּץ, דְּמֵידַע יָדְעִי דַּאֲנִינָא דַּעְתֵּיהּ (פְּרוּשׁ שֶׁמִּתְטָרֶפֶת וּמִתְבַּלְבֶּלֶת דַּעְתּוֹ) וְלֹא אָכַל בְּלֹא נְטִילָה. (ח) וְאִם דִּבֵּר עִם חֲבֵרוֹ וְהִפְלִיג, (ט) נוֹטֵל שְׁתֵּי

(ג) [ג] יָדָיו (י) כֵּיוָן שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ. הַגָּהּ: וְהָא דְּבָעִינַן נְטִילָה לִשְׁתִּיָּה הֵינוּ בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יֹאכַל, (יא) אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֵין צָרִיךְ נְטִילָה לִשְׁתִּיָּה (הרבינו יונה סוף פרק אלו דברים (מכ: ד״ה דיכר) ורש״י פרק אמר להם הממונה (יומא ל. ד״ה ול) ממרן)): ב ד שְׁנַיִם מַמְתִּינִים (יב) זֶה אֶת זֶה בַּקְּעָרָה, שֶׁכְּשֶׁהָאֶחָד מְסַלֵּק יָדוֹ מִן

הַקְּעָרָה (ז) [ד] (יג) לִשְׁתּוֹת, חֲבֵרוֹ מַפְסִיק מִלֶּאֱכֹל עַד שֶׁיִּגְמֹר הַשְׁתִּיָּה. אֲבָל אִם הֵם שְׁלֹשָׁה, אֵין הַשְּׁנַיִם פּוֹסְקִין בִּשְׁבִיל הָאֶחָד: ג ה מְשַׁיְּרִין פֵּאָה בַּקְּעָרָה כָּל אֶחָד מֵהָאוֹכְלִים, וְהוּא (יד) מַאֲכַל (ה) הַשָּׁמֶשׁ,

(טו) אֲבָל כְּשֶׁהַשָּׁמֶשׁ מְעָרָה מִן הָאִלְפָּס לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אֵין דֶּרֶךְ לְהַנִּיחַ בְּאִלְפָּס כְּלוּם לְצָרְכּוֹ: ד ו אֵין מְסַתְּכְּלִין בִּפְנֵי הָאוֹכֵל וְלֹא בְּמָנָתוֹ, שֶׁלֹּא לְבַיְּשׁוֹ: ה * ז הַנִּכְנָס לַבַּיִת, (טז) כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת

(ו) [ו] (יז) יַעֲשֶׂה: ו ח לֹא יְהֵא אָדָם (יח) קַפְדָּן (פְּרוּשׁ, כַּעֲסָן אוֹ רַגְזָן) בַּפְּעוּדָה: ז (יט) * ט לֹא יֹאכַל אָדָם פְּרוֹסָה (ו) כַּבֵּיצָה, וְאִם אָכַל (הֲרֵי) זֶה גַּרְגְּרָן: ח י לֹא יִשְׁתֶּה כּוֹסוֹ (כ) בְּבַת אַחַת, וְאִם שָׁתָה הֲרֵי זֶה

גַּרְגְּרָן. (כא) שְׁנַיִם, דֶּרֶךְ אֶרֶץ. שְׁלֹשָׁה, הֲרֵי זֶה מְגַסֵּי הָרוּחַ. הַגָּהּ: מִיהוּ (כב) כּוֹס קָטָן (מ) מְאֹד, מֻתָּר לִשְׁתּוֹתוֹ בְּבַת אַחַת (בית יוסף (ד״ה ול) ישמה), וְכֵן גָּדוֹל מְאֹד, בִּשְׁלֹשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה פְּעָמִים (דברי עצמו):

ד בְּרכוֹת מ״ד (ע״א).
ה עֲרוּבִּין נ״ג (ע״ב).
ו רְמַב״ם בְּפֶרֶק ד׳ מַהִלְכוֹת בְּרכוֹת (ה״י). ז מַסֶּכֶת דֶּרֶךְ אֶרֶץ (זוּטָא פֶּרֶק ד׳) [נְרָפֶה פ״ן].
ח שָׁם. ט שָׁם.
*) (פְּרוּשׁ לֹא יֵאָחֵז פְּרוֹסָה כְּבֵיצָה בְּיָדוֹ). י שָׁם וּבְפֶסָחִים פ״ו (ע״ב) וּבֵיצָה כ״ה (ע״ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) יָדָיו. וְאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַמ״א סִימָן קע״ח (ס״ב). מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק י״ד). [וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכַּת אַבְרָהָם דַּף כ״ד (סי׳ קכז)]: ב (ז) לִשְׁתּוֹת. לְאו דַּוְקָא לִשְׁתּוֹת, אֶלָּא הוּא הַדִּין לְדָבָר אַחֵר מְחֻיָּב לְהַמְתִּין. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). אִיתָא בְּתוֹסְפוֹת בְּכוֹרוֹת דַּף מ״ד (ע״ב ד״ה ואין) אֵין שׁוֹתִין מַיִם בְּכָל רַבִּים, אֶלָּא יְהַפֵּךְ פָּנָיו, וְשֶׁלֹּא בְּשָׁעַת סְעֻדָּה אֲפִלּוּ בְּשָׂרָר מִשְׁקִין יְהַפֵּךְ. בְּכֶתֻבּוֹת דַּף ס״ה (ע״א) אִשָּׁה שֶׁאֵין בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אֵין לָהּ לִשְׁתּוֹת יַיִן, וְאַכְסָנַאי אֲפִלּוּ בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אָסוּר וְהוּא הַדִּין שְׁאָר מַשְׁקִין הַמְשַׁכְּרִין. מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְאִם הִיא רְגִילָה לִשְׁתּוֹת יַיִן בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ, מֻתָּרֶת לִשְׁתּוֹת מְעַט שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ. וְעַיֵּן בְּאֶלֶף הַעֲזֹר סִימָן ע׳ (ס״ג): ג (ה) הַשָּׁמֶשׁ. וּמִדַּת חֲסִידוּת לִתֵּן לוֹ מִיָּד דָּבָר מוּעָט, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קס״ט סָעִיף א׳: ה (ו) יַעֲשֶׂה. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁיַּעֲשֶׂה מִיָּד עַד שֶׁיְּצַיֵּר בּוֹ, אֲבָל לְגָדוֹל עוֹשִׂין מִיָּד, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י): ז (ז) כַּבֵּיצָה. אֲפִלּוּ אוֹכֵל מְעַט רַק שֶׁאוֹחֵז פְּרוֹסָה כַּבֵּיצָה בְּיָדוֹ. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה לא יאכל): ח (מ) מְאֹד. פְּרוּשׁ שֶׁהוּא

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַתּוֹסְפוֹת יְשָׁנִים בְּיוֹמָא (ל. ד״ה לא) וְדִבְרֵי הָרִיטְבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (ד״ה לא אמרן) שֶׁפֵּרֵשׁ בְּשֶׁם הַתּוֹסְפוֹת (ישנים) כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, עַיֵּן שָׁם: [ג] יָדָיו. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) כָּתַב שֶׁמּוֹרוֹ זְקֵנוֹ הָרַב כָּתַב שָׁם בְּשֵׁם צְרוֹר הַחַיִּים (דין נט״י ס״ט) וְשָׁמַעְתִּי מִמּוֹרִי הָרַב ר׳ פָּרֶץ שֶׁאִם נוֹטֵל בְּיָדוֹ פַּת אֵין צָרִיךְ נְטִילַת יָדַיִם, שֶׁדַּעְתּוֹ עָלָיו וְאֵינוֹ מַפְסִיק דַּעְתּוֹ, עַיֵּן שָׁם: ב [ד] לִשְׁתּוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח) הִשִּׂיג עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְהֵבִיאוֹ בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם. וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ג) כָּתַב שֶׁנִּרְאֶה לוֹ בְּפִשְׁט הַתּוֹסְפוֹת כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם פִּסְקֵי תּוֹסְפוֹת אֲשֶׁר דַּעְתּוֹת סוֹפֵר נָפַל כּוֹ׳, עַיֵּן שָׁם. וְאָמְנָם מַה שֶּׁכָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה מִפִּסְקֵי תּוֹסְפוֹת נִרְאֶה שֶׁכִּוָּנָתוֹ לְסֵפֶר אֶחָד שֶׁכָּךְ שְׁמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַד הָאֲלִיָּה רַבָּה כְּמַבְאָר לְמֵעָיַן, שֶׁכְּבָכָה מְקוֹמוֹת מֵבִיא מִפִּסְקֵי הַתּוֹסְפוֹת שֶׁאֵין הַכְּנָיָה עַל פִּסְקֵי הַתּוֹסְפוֹת שְׁלָנוּ, עַיֵּן שָׁם: ה [ו] יַעֲשֶׂה. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב אֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי מֹהַרְשָׁ״א בְּחִדּוּשֵׁי אַגָּדוֹת (פסחים פו: ד״ה ואין) שֶׁלֹּא יִסְרַב, וְעַיֵּן בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ט). וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ח) כָּתַב לְהַכְרִיעַ כְּמַהֲרְשָׁ״א, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ז) דִּבְנוֹ הַגָּדוֹל אוֹ אֶחָד מֵהַגְּדוֹלִים שֶׁל בְּנֵי הַבַּיִת, בַּעַל הַבַּיִת מִקָּרֵי לְעַנְיָן זֶה, וְכֵן מִשְׁמַע בְּסוֹף פֶּרֶק כֵּיצַד צוֹלִין (פו׳) עַיֵּן שָׁם. וְגַם כָּתַב (סק״ז)

בַּאוּר הֲלָכָה

ה * הַנִּכְנָס לְבֵית כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת יַעֲשֶׂה. בְּקִצּוּר נַסְחָאוֹת

בְּשֵׁ״ס פִּסְחִים [דַּף פ״ו (ע״ב)] אִיתָא ׳חוּץ מִצָּא׳, וְעַיֵּן בְּבֵ״ח (ס״ו) שֶׁפֵּרֵשׁ כָּל שְׁרוּת שֶׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ יַעֲשֶׂה חוּץ מִצָּא, כְּלוֹמַר אִם יֹאמַר לוֹ שֶׁיִּשְׁרַת אוֹתוֹ בְּיִצִיאָה חוּץ לַבַּיִת כְּגוֹן לְשָׁלְחוֹ לְשׁוּק,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

צָרִיךְ לְבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם: (ז) וְהָנֵי מִילֵי לִשְׁתּוֹת. פֵּרוּשׁ שֶׁחוֹזֵר לְבֵיתוֹ רַק לִשְׁתּוֹת, דְּאַף לָזֶה צָרִיךְ נְטִילָה (ס) שֶׁמָּא יָבֹא לֶאֱכֹל וּכְדִלְקַמִּיהּ בְּהַגָּ״ה: (ח) וְאִם דִּבֵּר וְכוּ׳. אַיְּצָא (ט) לַחוּץ קָאֵי: (ט) נוֹטֵל שְׁתֵּי יָדָיו. דִּכְיָן דְּהִפְלִיג שָׁעָה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִפְּעוּדָתוֹ וְלֹא נִזְהַר לִשְׁמֹר יָדָיו, וְהֵן עַסְקָנִיּוֹת [רַשָׁ״י (יומא ל. ד״ה ונוטל)]. וְכָתַב הַבְּרָכֵי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם סֵפֶר צְרוֹר הַחַיִּים (דין נט״י ס״ט) דִּכְשֶׁנּוֹטֵל פַּת בְּיָדוֹ בְּשָׁעָה שֶׁמְּדַבֵּר אֵין צָרִיךְ נְטִילָה, שֶׁדַּעְתּוֹ עָלָיו וְלֹא יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ: (י) כֵּיוָן שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ. וּבֵין (י) אֲאָכִילָה וּבֵין אֲשְׁתִּיָּה קָאֵי, כֵּיוָן שֶׁהִפְלִיג. וּמִכָּל מָקוֹם הַמּוֹצִיא אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית (יא) אַף אִם בְּוַדַּאי נָגַע בְּמָקוֹם הַטָּנוּפֶת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד)]: (יא) אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֵין צָרִיךְ וְכוּ׳. וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסִימָן קנ״ח סָעִיף ו׳: ב (יב) זֶה אֶת זֶה. וְהוּא (יג) שֶׁלֹּא יְהֵא שְׁהִיָּתָן הַרְבֵּה וְשֶׁלֹּא יַפְסִיק בְּדִבְרֵי שִׂיחָה: (יג) לִשְׁתּוֹת. וְהוּא הַדִּין (יד) לְדָבָר אַחֵר. (יד) אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ לְתַלְמִיד חָכָם לִשְׁתּוֹת מַיִם בְּפְנֵי רַבִּים, אֶלָּא יְהַפֵּךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר. (טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַוְקָא שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת סְעוּדָה, אֲבָל בִּשְׁעַת סְעוּדָה, וּשְׁאָר מַשְׁקִין מַמָּשׁ בְּכָל גַּוְנֵי. בֵּ״ש כְּתָבוֹת ס״ה (ע״א) אִשָּׁה שֶׁאֵין בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אֵין לָהּ לִשְׁתּוֹת יַיִן, וּכְשֶׁהִיא בְּדֶרֶךְ בְּאַכְסַנְיָא אֲפִלּוּ בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אָסוּר, וְהוּא הַדִּין בִּשְׁאָר מַשְׁקִין הַמְשַׁכְּרִין. וְאִם הִיא רְגִילָה לִשְׁתּוֹת בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ, מֻתֶּרֶת לִשְׁתּוֹת מְעַט שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז)]: ג (יד) מַאֲכַל הַשָּׁמֶשׁ. וּמִכָּל מָקוֹם מִדַּת חֲסִידוּת לִתֵּן לוֹ (מז) גַּם מִיָּד דָּבָר מוּעָט כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִימָן קס״ט (ס״א), וְעַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ב׳: (טו) אֲבָל כְּשֶׁהַשָּׁמֶשׁ וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ כְּשֶׁהַשָּׁמֶשׁ מְעָרָה מִן הָאִלְפָּס לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אֵינוֹ מִדֶּרֶךְ בְּאִלְפָּס, אֶלָּא יְעָרֶה הַכֹּל וְהֵם יַנִּיחוּ כָּל אֶחָד בַּקְּעָרָה מְעַט מְעַט בִּשְׁבִילוֹ: ה (טז) כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר וְכוּ׳. הֵינוּ אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קְצָת גַּסּוּת וּשְׁרָרָה שֶׁלֹּא הָיָה עוֹשֶׂה כֵּן הָאוֹרֵחַ מְשׁוּם עֲנָוָה, אַף עַל פִּי כֵן יַעֲשֶׂה [תּוֹסְפוֹת (פסחים פו: ד״ה אין)]. וְאִם הָאוֹרֵחַ נוֹהֵג אֵיזֶה פְּרִישׁוּת, בְּדָבָר שֶׁעוֹשֶׂה מִשּׁוּם סָרְךְ אִסּוּר אֵינוֹ מְחֻיָּב לְשַׁמֵּעַ לְבַעַל הַבַּיִת לַעֲבֹר, אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא פְּרִישׁוּת בְּעָלְמָא, טוֹב לַגָּבָר לְהִסְתִּיר מַעֲשָׂיו [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ו)] עַיֵּן שָׁם]: (יז) יַעֲשֶׂה. עַיֵּן בְּבֶגְדֵי יֶשַׁע (סק״י) שְׁמְצַדֵּד דְּהֵינוּ דַּוְקָא זוּלַת אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, אֲבָל בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה אִם אֵינוֹ תָּאֵב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת יוֹתֵר וְהַבַּעַל הַבַּיִת מַפְצִירוֹ לָזֶה, אֵינוֹ מְחֻיָּב, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְזִיק לוֹ הָאֲכִילָה, וְאֵין בָּזֶה מְנִיעַת כְּבוֹד לְבַעַל הַבַּיִת אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה כִּדְבָרָיו, עַיֵּן שָׁם: ו (יח) קַפְדָּן בְּסְעוּדָתוֹ. מִפְּנֵי (יז) שֶׁמּוֹנֵעַ בְּנֵי בֵּיתוֹ לָתֵת כְּלוּם לַעֲנִיִּים מִפְּנֵי יִרְאַת קַפְדָּנוּתוֹ, (יח) וְעוֹד כִּי הָאוֹרְחִים וּבְנֵי בֵּיתוֹ מִתְבַּיְּשִׁים אָז לֶאֱכֹל, כִּי יַחְשׁוּ פֶּן יִתְרַגֵּשׁ וְיִקְפֹּיד עַל אֲכִילָתָן: ז (יט) לֹא יֹאכַל אָדָם וְכוּ׳. וְהַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה לא יאכל) מְצַדֵּד דַּאֲפִלּוּ לֶאֱחֹז בְּיָדוֹ (יט) כְּבֵיצָה אֵינוֹ כְּדַאי, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל בְּבַת אַחַת: ח (כ) בְּבַת אַחַת. וְאִם מְשַׁיֵּר אֲפִלּוּ מְעַט, תּוּ לֹא הֲוֵי גַּרְגְּרָן [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב)]: (כא) שְׁנַיִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ. פֵּרוּשׁ כְּשִׁשָּׁה בְּשֵׁנִי פְּעָמִים, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר״י (שעה״צ ס״ק יא) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (כב) כּוֹס קָטָן. הֵינוּ פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְכָל זֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) רַשָׁ״י (יומא ל. ד״ה לא אמרן): (נ) כֵּן מַשְׁמַע מִלְּבוּשׁ וְחַיֵּי אָדָם (כלל מ סט״ו): (י) וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) אִם לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן אָמְרִינַן דְּלָאֲכִילָה אֲנִינָא דַּעְתָּא וּמֵתֵר לְטַל מִבַּחוּץ וְלִיכָּנֵס, יֵשׁ דֵּעוֹת בַּפּוֹסְקִים, וְיֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה כֵּהוֹטוּר וְהָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח) וְהָרַא״ה (פקודת הלוויים ברכות נג:) דְּגַם בָּזֶה לְעִנְיָן אֲכִילָה מֻתָּר לְטַל מִבַּחוּץ: (נא) כֵּן מוּכָח מֵהָרַמְ״א (סי׳ קנח ס״ב) שֶׁרָמַז הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) ב (יב) אֲלִיָּה רַבָּה (סק״י) בְּשֵׁם צֵדָה לַדֶּרֶךְ (מאמר א כלל ג פכ״ו): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י)

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קע

כ בְּיצָה שָׁם וּמַסֶּכֶת דֶּרֶךְ אֶרֶץ (זוטא פֶּרֶק ד') [רַבָּה פֶּרֶק ר'].
ל שָׁם (זוטא פ"ח).
מ שָׁם (רבה פ"ח).
נ שָׁם פֶּרֶק (ח') [ז'].
ס שָׁם פֶּרֶק (ו') [ח'].
ע פֶּרֶק (ד') [ט'].
פ שָׁם.
צ שָׁם.
ק שָׁם.

טו כ**לֹא יֹאכַל שׁוּם אוֹ בָּצָל** (ט) (כג) מֵרֵאשׁוֹ, **אֶלָּא** (כד) מֵעָלָיו. **וְאִם אָכַל, הֲרֵי זֶה רַעֲבָתָן.** הַגָּהָה: וְלֹא יֹאכַל דָּרֶךְ רַעֲבָתָנוּת, וְלֹא יֶאֱחֹז הַמַּאֲכָל בְּיָדוֹ אַחַת וְיִתְלֹשׁ מִמֶּנּוּ (כה) (טור): **י** (כו) ל**לֹא יִשְׁךְ** (י) **פְּרוֹסָה וְיַנִּיחֶנָּה עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן: יא** (כז) מ**לֹא יִשְׁתֶּה אָדָם שְׁנֵי כּוֹסוֹת בְּבַת אַחַת בְּתוֹךְ סְעוּדָתוֹ וִיבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, מִפְּנֵי שְׁנִרְאֶה כְּגַרְגְּרָן: יב** (כח) נ**שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין עַל הַשֻּׁלְחָן, הַגָּדוֹל פּוֹשֵׁט יָדוֹ** (יא) **תְּחִלָּה. וְהַשּׁוֹלֵחַ יָדוֹ בִּפְנֵי מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ, הֲרֵי זֶה גַּרְגְּרָן: יג** ס**הַנִּכְנָס** (כט) **לְבַיִת, לֹא יֹאמַר** (ל) **תְּנוּ לִי** (יב) **לֶאֱכֹל, עַד שֶׁיֹּאמְרוּ הֵם.** הַגָּהָה: לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ בֹּא וֶאֱכֹל עִמִּי מַה שֶּׁהֶאֱכִילַתְנִי, דְּהָוֵי כְּפוֹרֵעַ לוֹ חוֹבוֹ וְנִרְאֶה כְּאִלּוּ הִלְוָה לוֹ, וְיֵשׁ לְחוֹשׁ שֶׁאֲכִילוּהוּ יוֹתֵר וְאֵינוֹ בֵּיהּ (לא) מִשּׁוּם רְבִית. (לב) אֲבָל מַתָּר לוֹמַר לוֹ בֹּא וֶאֱכֹל עִמִּי וְאֶאֱכֹל עִמְּךָ בְּפַעַם אַחֶרֶת, וּמַתָּר לֶאֱכֹל עִמּוֹ אַחַר כָּךְ (לג) אֲפִלּוּ בִּסְעוּדָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה (דברי עצמו לפירוש הטור): **יד** ע**לֹא יִפְרֹס אָדָם** (לד) **פְּרוֹסָה עַל גַּבֵּי** (יג) **הַקְּעָרָה, אֲבָל מִקְנַּחַ הַקְּעָרָה** (לה) **בַּפְּרוֹסָה: טז** פ**לֹא יַלֵּק פֵּרוּרִין וְיַנִּיחַ עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַמְחֶה** (פרוש, מטריד) **דַּעְתּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ.** (לו) **וְלֹא יִשְׁךְ פְּרוֹסָה וְיִתְּנֶנָּה לִפְנֵי חֲבֵרוֹ אוֹ לְתוֹךְ הַקְּעָרָה, לְפִי שֶׁאֵין דַּעַת כָּל הַבְּרִיּוֹת שָׁוָה: טז** צ**לֹא יִשְׁתֶּה מֵהַכּוֹס** (לז) **וְיִתֵּן** (יג) **לַחֲבֵרוֹ, מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת: יז** ק**וְלֹא יִשְׁתֶּה כּוֹס** (לח) **וְיַנִּיחֶנּוּ עַל הַשֻּׁלְחָן, אֶלָּא**

בְּאֵר הֵיטֵב

קָטָן מֵרְבִיעִית. וְשֵׁכָר שֶׁלָּנוּ שִׁעוּרוֹ יוֹתֵר מֵרְבִיעִית. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג):
טו (ט) **מֵרֵאשׁוֹ.** פֵּרוּשׁ שֶׁלֹּא יַתְחִיל לֶאֱכֹל מֵרֹאשׁוֹ, וּבְשַׁבָּת יַתְחִיל לֶאֱכֹל מֵרֹאשׁוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד): **י** (י) **פְּרוֹסָה.** מְשׁוּם מִיאוּס: **יב** (יא) תְּחִלָּה. אֲפִלּוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפָנָיו אוֹ בְּמִינֵי פֵּרוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד לְפָנָיו. בַּ"ח (ס"ט). וְעַיֵּן ט"ז (סק"ח): **יג** (יב) **לֶאֱכֹל.** וְאִם נָתְנוּ לְפָנָיו לֶאֱכֹל אֵין צָרִיךְ שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ שֶׁיֹּאכַל, וְרֹאָיָה מֵאֱלִיעֶזֶר שֶׁאָמַר 'לֹא אֹכַל' וְגוֹ' (בראשית כד לג), וַהֲרֵי צָרִיךְ לא אָמְרוּ לוֹ, אֶלָּא אֵין צָרִיךְ אֲמִירָה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח). וְיֵשׁ הַשֻּׁלְחָן בְּצִנְיעוּת מִפְּנֵי רוּחַ קְדֻשָּׁה הַשּׁוֹרָה עָלָיו. וְלֹא יֹאכַל מִמָּקוֹם שֶׁאָכַל עַכְבָּר וְחָתוּל, שֶׁקְּשָׁה לִשְׁכְּחָה. וּבְעִנְיַן דְּבָרִים הַמַּשְׁכִּיחִים בְּגוֹן זֵיתִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶם, אֵין זֶה אֶלָּא בְּעֵת הָאֶרֶץ, אֲבָל הָאוֹכְלִים בְּכָאנָה כְּנוּדָע מוֹסִיפִין לוֹ זְכִירָה, אַךְ צָרִיךְ לִזָּהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל לֵב בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף. הָאֲרִ"י הָיָה אוֹכֵל עִשְׂבֵי הַמִּדְבָּריוֹת שֶׁאֵין נִזְרָעִין עַל יְדֵי אָדָם, לְקַיֵּם 'וְאָכַלְתָּ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה' (בראשית ג יח). כְּתָבִים (שער המצות פרשת עקב):
יד (יג) **הַקְּעָרָה.** שְׁמָא תִּפֹּל לְתוֹךְ הַקְּעָרָה וְתִתְּפָאֵס. אֵל יַחְתּוֹךְ בְּשָׂר עַל גַּבֵּי הַיָּד אֶלָּא עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן. שׁ"ס (ברכות ח:):
טז (יד) **לַחֲבֵרוֹ.** שְׁמָא מַחֲמַת הַבּוּשָׁה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּשֶׁהָאָדָם בֵּינוֹנִי (כ) וּבִסְתָם יַיִן, אֲבָל מִי שֶׁכָּרְסוֹ רְחָבָה אוֹ יַיִן מְתוּק, נִשְׁתַּנָּה הַשִּׁעוּר וְהוּא מַתָּר בְּכַת אַחַת אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מִזֶּה. וּלְפִי זֶה בְּשֵׁכָר שֶׁלָּנוּ שֶׁאֵינוֹ חָזָק, בְּוַדַּאי שִׁעוּרוֹ יוֹתֵר מֵרְבִיעִית [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג)]: **טו** (כג) **מֵרֵאשׁוֹ.** פֵּרוּשׁ, כִּי הַשּׁוּם הַלָּבָן שָׁבוּ מִבְּפָנִים הוּא הַמְשֻׁבָּח שָׁבוּ, וְהָעֶלִּין הַיְרֻקִּין שֶׁמִּמַּעְלָה גְּרוּעִין מֵהֶן, וּמִיחֲזֵי כְּרַעֲבָתָן כְּשֶׁיַּתְחִיל לֶאֱכֹל מֵרֹאשׁוֹ [פָּרִישָׁה (סק"ח)]. וּבְשַׁבָּת (כה) מֵעָלָיו. מִשּׁוּם חִבּוּב סְעוּדַת שַׁבָּת: (כד) **מֵעָלָיו.** מִצַּד (כה) הָעֶלִּין: (כה) **בְּיָדוֹ הַשְּׁנִיָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּמוֹ (כו) הָרוֹצֶה לִקְרֹעַ בְּכֹחַ דָּבָר מִדָּבָר, שֶׁמַּחֲזִיק בְּשֶׁתֵּי יָדָיו לִקְרֹעַ. וּבְמַסֶּכֶת דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁלָּפָנֵינוּ (רבה פ"ז) הַגִּרְסָא 'הַטָּפֵשׁ שֶׁבָּהֶן אָחַז הַקֶּלַח בְּיָדוֹ אַחַת וּנְשָׁכוֹ בְּשִׁנָּיו' עַיֵּן שָׁם, מִשְׁמַע דְּדַוְקָא בְּאֹפֶן זֶה הָוֵי גִּנַּאי. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א: **י** (כו) **לֹא יִשְׁךְ וְכוּ'.** מִפְּנֵי שְׁנִמְאָסָה לַבְּרִיּוֹת: **יא** (כז) **לֹא יִשְׁתֶּה וְכוּ' וִיבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן.** דְּנִרְאֶה (כז) כְּשֶׁשׁוֹתֶה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, שֶׁעוֹשֶׂה לִשְׁרוֹת הַמַּאֲכָל כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לַחֲזֹר וְלֶאֱכֹל אַחַר בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עוֹד הַרְבֵּה. וּבְטוּר הַגְּרַ"א 'לֹא יָבִיא שְׁתֵּי כוֹסוֹת', וּפֵרְשׁוּ (כח) הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים דְּהַכַּוָּנָה שֶׁרוֹצֶה לִשְׁתּוֹת עַתָּה רַק כּוֹס אֶחָד וְהַשֵּׁנִי יַנִּיחֶנּוּ לְבָרֵךְ עָלָיו בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אֲפִלּוּ הָכִי לֹא יְבִיאֵם בְּפַעַם אֶחָד, מִפְּנֵי הָרוֹאִים שֶׁמִּשְׁבְּרִים לְהַרְבּוֹת בִּשְׁתִיָּה מִכַּוָּנָ: **יב** (כח) **הַגָּדוֹל פּוֹשֵׁט וְכוּ'.** אֲפִלּוּ בְּדִאיכָּא (כט) קְעָרוֹת טוֹבָא, לֹא יִפְשֹׁט יָדוֹ לַקְּעָרָה שֶׁלְּפָנָיו עַד שֶׁהַגָּדוֹל יִפְשֹׁט תְּחִלָּה לַקְּעָרָה שֶׁלְּפָנָיו, וְהוּא הַדִּין בְּמֵנִיחִין פֵּרוֹת לִפְנֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁיִּפְשֹׁט הַגָּדוֹל יָדָיו תְּחִלָּה: **יג** (כט) **לְבַיִת.** בַּעַל הַבַּיִת. וּפְשׁוּט דְּמַיִירֵי כְּשֶׁאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ שָׁם בְּשָׁכָר: (ל) **תְּנוּ לִי לֶאֱכֹל.** וְאִם נָתְנוּ לְפָנָיו, (מ) אֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין תּוֹ עַד שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ שֶׁיֹּאכַל: (לא) **מִשּׁוּם רְבִית.** כְּלוֹמַר דְּמִיחֲזֵי כְּרִבִּית, אֲבָל מִדִּינָא לָאו רִבִּית הוּא, דְּלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן בְּשָׁעָה שֶׁהֶאֱכִילוֹ בָּרִאשׁוֹנָה לְכָךְ: (לב) **אֲבָל מַתָּר לוֹמַר וְכוּ'.** דְּאֵינוֹ (מא) מִתְכַּוֵּן כְּלָל בָּזֶה לְחוֹב, רַק אוֹמֵר כֵּן דֶּרֶךְ הַמּוּסָר שֶׁלֹּא יְסָרֵב נֶגֶד דְּבָרָיו וְיֹאכַל עִמּוֹ, וְלֹא יִקְשֶׁה בְּעֵינָיו לֶאֱכֹל עִמּוֹ בְּחִנָּם. וְהַטּ"ז (סק"ז) חוֹלֵק גַּם בָּזֶה
יד (לג) **אֲפִלּוּ בִּסְעוּדָה וְכוּ'.** דַּהֲלֹא אֵינוֹ אוֹמֵר לוֹ לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם: (לד) **פְּרוֹסָה עַל גַּבֵּי וְכוּ'.** הַיְינוּ פְּרוֹסַת פַּת, בְּעַלְמָא: **יד** (לד) **פְּרוֹסָה עַל גַּבֵּי וְכוּ'.** הַיְינוּ פְּרוֹסַת פַּת, (מב) וְהַטַּעַם שֶׁמָּא תִּפֹּל הַפְּרוֹסָה לְתוֹךְ הַקְּעָרָה וְיִמָּאֵס הָאֹכֶל. אִיתָא בִּגְמָרָא [בְּרָכוֹת ח' (ע"ב)] כְּשֶׁיַּחְתּוֹךְ בָּשָׂר יַחְתִּכֶנּוּ עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן וְכַדּוֹמֶה, וְלֹא עַל גַּבֵּי הַיָּד, שֶׁמָּא יִפְגַּע בְּיָדוֹ, וְגַם שֶׁמָּא יֵצֵא דָּם וְיִמָּאֵס הָאֹכֶל: (לה) **בַּפְּרוֹסָה.** וּבִלְבַד שֶׁיֹּאכַל אַחַר כָּךְ הַפְּרוֹסָה, דְּאִי לָאו הָכִי אֵיכָא בִּזָּיוֹן אֳכָלִין כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן קע"א (ס"ג) [אַחֲרוֹנִים]:
טו (לו) **וְלֹא יִשְׁךְ פְּרוֹסָה וְכוּ'.** לְכְאוֹרָה הָא נִלְמַד זֶה בִּכְלָל שֶׁכֵּן לְהַנִּיחַ בְּסִימָן י', דַּאֲפִלּוּ עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן אָסוּר, כָּל שֶׁכֵּן לִתֵּן לִפְנֵי חֲבֵרוֹ אוֹ בַּקְּעָרָה. אֶלָּא בָּאֶמֶת גָּרְסִינַן הָכָא מִפְּרוֹסָה, [וְכֵן הוּא בְּמַסֶּכֶת דֶּרֶךְ אֶרֶץ (רבה פ"ט) וּבְרוֹסְקַי (סי' שכט)], וְהַיְינוּ דְּאֵין הַכַּוָּנָה עַל הַחֲתִיכָה גּוּפָא שֶׁאֲחָזָהּ בְּשִׁנָּיו, דְּזֶה אֵין לְהַנִּיחוֹ אֲפִלּוּ עַל הַשֻּׁלְחָן וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף י', אֶלָּא הַכַּוָּנָה עַל הַחֲתִיכָה שֶׁנִּשְׁאַר שֶׁנִּשָּׁךְ מִמֶּנָּה בְּשִׁנָּיו אֵיזֶה פְּרוֹסָה דְּגַם זוֹ הַחֲתִיכָה לֹא יִתֵּן לִפְנֵי חֲבֵרוֹ לֶאֱכֹל אוֹ בַּקְּעָרָה [אֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יח) וּפְרִישָׁה (ס"ק יב)]: **טז** (לז) **וְיִתֵּן לַחֲבֵרוֹ וְכוּ'.** שָׁמָּא מֵחֲמַת הַבּוּשָׁה יְקַבֵּל חֲבֵרוֹ מִמֶּנּוּ וְיִשְׁתֶּה בְּעַל כָּרְחוֹ, וְאוּלַי חֲבֵרוֹ מֵאִיס לֵיהּ לִשְׁתּוֹת מֵמָּה שֶׁשִּׁיֵּר זֶה דְּאָפְשָׁר דִּנְתַעֲרֵב רַקּוֹ שָׁם, וְיִחֱלֶה עַל יְדֵי זֶה. (נ) וּלְפִי זֶה דַּוְקָא אִם נוֹתְנוֹ לְיָדוֹ, אֲבָל אִם מַנִּיחוֹ לְפָנָיו וְהוּא לוֹקֵחַ מַעֲצְמוֹ לֵית לָן בָּהּ. וְטַ"ז (סק"ח) כָּתַב אֲנִי רָאִיתִי בְּצַוָּאַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל (אות נד) שֶׁמְּזָהִיר מְאֹד שֶׁלֹּא לִשְׁתּוֹת מִמֶּה שֶׁשִּׁיֵּר חֲבֵרוֹ, כִּי שָׁמָּא יֵשׁ לוֹ חֹלִי בְּתוֹךְ גּוּפוֹ וְיֵצֵא רוּחַ מִפִּיו לְאוֹתוֹ שִׁיּוּר, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף כ"ב דְּמִהֲנֵי קִנּוּחַ מָקוֹם נְשִׁיקַת הַפֶּה, אוֹ בְּמַיִם כְּשֶׁשּׁוֹפֵךְ מֵהֶם מְעַט דֶּרֶךְ אוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁשָּׁתָה בְּפִיו, וְלִכְאוֹרָה סוֹתֵר לְדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל. וְאוּלַי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל מַיִירֵי דְּהָרִאשׁוֹן שֶׁשָּׁתָה הָיָה אָדָם שֶׁאֵין אָנוּ מַכִּירִין אוֹתוֹ אִם הוּא בָּרִיא דְּאָז יֵשׁ לָחוּשׁ יוֹתֵר [אֲלִיָּה רַבָּה (סק"כ)]. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ח):
יז (לח) **וְיַנִּיחֶנּוּ עַל הַשֻּׁלְחָן.** שֶׁאֵין זֶה דֶּרֶךְ כָּבוֹד לְהַנִּיחַ עַל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (כ) **וּבְיֵין שֶׁרֹּף שֶׁלָּנוּ שֶׁהוּא חָרִיף מְאֹד, מִסְתַּבְּרָא דְּאֲפִלּוּ כּוֹס שֶׁהוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית לֹא יִשְׁתֶּה בְּבַת אַחַת:** **טו** (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד) בְּשֵׁם אֲגָדָה (שבת סוף פ"ק): (כג) רַשׁ"י (ביצה כה: ד"ה מעליו): (כג) פְּרִישָׁה (סק"ט): **יא** (כז) לְבוּשׁ וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז). **וְכָתַב הַמְּחַצִּית הַשֶּׁקֶל דְּמִשְׁמַע שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה מַתָּר לִשְׁתּוֹת שְׁתֵּי כוֹסוֹת בְּבַת אַחַת:** (כה) בַּ"ח (ס"ח) וּפְרִישָׁה (סק"ח) וְט"ז (סק"ח) וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק יח): **יב** (כח) בַּ"ח (ס"ט) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט סק"ח) וְעוֹלַת תָּמִיד (סק"ח)

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah